

LUX

3 FILMAI
24 KALBOS
28 ŠALYS

FILM

DAYS

UROK (PAMOKA)

Kristina Grozeva ir Petar Valchanov
Bulgarija, Graikija

UROK (PAMOKA)

KRISTINA GROZева IR PETAR VALCHANOV

Nadia dirba anglų kalbos mokytoja. Ji gyvena su bedarbiu vyru ir jų keturmete dukrele. Kartą grįžusi namo į randa jos belaukiantį antstoliĮ. Paskolos įmokos nebuvvo mokamos. Jos vyras tuos pinigus panaudojo kitiems tikslams. Nadia turi tris dienas pinigams surinkti ir grąžinti juos bankui. Kitaip jos namas bus parduotas.

Nuo tos akimirkos prasideda lenktynės su laiku, kuriose kliūčių tik daugėja. Iki tol nepriekaištinga Nadios sąžinė bus rimpai išbandyta.

KELIOS ANALIZUOTINOS TEMOS

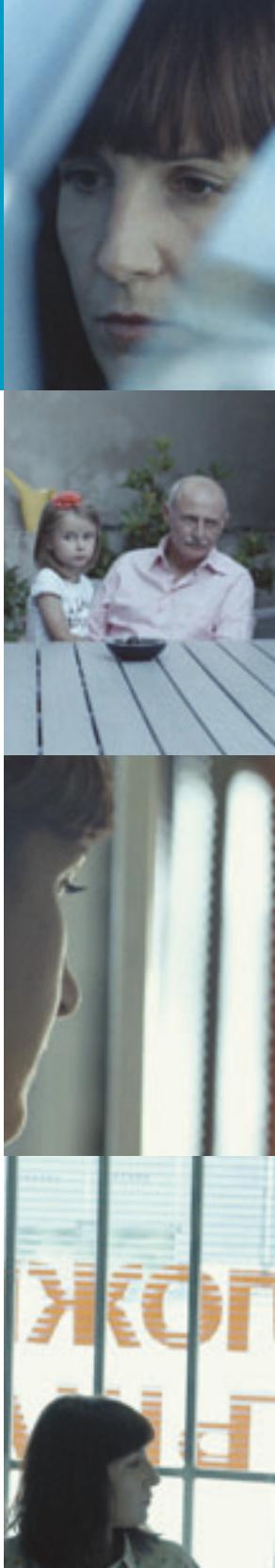
Filme vaizduojama moteris, susidurianti su sunkumais asmeniniame gyvenime – ji turi grąžinti skolą – ir profesiniame gyvenime – ji negali susitaikyti su tuo, kad mokykloje jvykdytos vagystės kaltininkai liks nenubausti. Šios dvi iš pažiūros nesisiejančios siužeto linijos filmo pabaigoje susipina.

SĄŽININGA MOTERIS

Filmas prasideda taip: iš vienos moksleivės kažkas pavagia piniginę, kurioje buvo pinigai pietums valgykloje. Mokytoja Nadia paprašo, kad mokiniai iškraustytų savo portfelius ir leidžia nukentėjusiai mergaitei apžiūrėti daiktus, tikėdamasi, kad ji ras piniginę. Kadangi paieškos neduoda jokių rezultatų, Nadia paprašo vaikų susidėti pinigų ir taip atlyginti nukentėjusiai mergaitei nuostoliĮ. Mokytoja pati pirma paaukoja pinigų. Pamokai baigiantis ji praneša, kad suteikia galimybę vagiui pasitaisyti. Ant sienos ji pakabina tuščią voką, į kurį vagis galės niekieno nepastebėtas jđetį pavogtus pinigus. Per kitą pamoką mokytoja patikrina voką – iš jo iškrenta tik cigaretės nuorūka, sukeldama mokinii pašaipas. Tada Nadia pareiškia, kad vagystės kaltininkas neliks nenubaustas.

Šios dvi pradinės filmo scenos rodo, kad pagrindinė veikėja pasižymi stipriu teisingumo jausmu ir turi tvirtą moralinę mokytojo profesijos sampratą. Nadia ne tik moko anglų kalbos, ji ugdo mokinius kilniausia šio žodžio prasme – moko ginti vertybės, šiuo atveju sąžiningumo, teisingumo, ir jų siekti. Ši idealą ji labai išaukština. Iš tiesų, viskas, ką ji apie tą vagystę kalba arba ką dėl jos daro, regis, yra susiję su ja asmeniškai.

Nadios personažas taip pat vaizduojamas kaip gana nelankstus ir pedantiškas: ji sutvarko sasiuvinius nepriekaištingai juos sulygiuodama, imeta į šiukšliadėžę gatvėje rastą šiukšlę, jos drabužiai visuomet nepriekaištingi, arba dar – kai lanko motinos kapą, išsiima ir išlanksto nosinaitę, ant kurios atsisėda.

Jai iškilusių sunkumų akivaizdoje Nadia atrodo labai susitvardžiusi ir tvirtai kontroliuojanti savo emocijas. Ji jas nustumia į šalį, kad galėtų racionaliai vertinti įvykius ir su jais dorotis. Taigi, tiek vagystės klasėje atveju, tiek susidūrusi su antstoliu, kuris jai praneša apie tai, kad jos namas tuo pat bus parduotas, tiek kalbėdama su darbdaviu, kuris atsisako sumokėti jai atlyginimą, ji gina savo poziciją, dažnai labai tvirtai, ir visuomet išlikdama itin racionali ir rami. Apibendrinant galima pasakyti, kad Nadia išsiskiria savo moralumu, teisingumo ir tvarkos idealais, kuriu ji siekia nenuaidžiaudama ir neprarasdama savitvardos.

NESUMOKĖTOS SKOLOS PROBLEMATIKA

Paskolos už namą įmokos nebuvo sumokėtos, Nadios vyras nekreipė dėmesio į priminimo laiškus. Rezultatas: jei pinigai nebus įmokėti per tris dienas, namas bus parduotas. Nadia iš pradžių bando derėtis su bankininke, tačiau nesėkmingai. Belieka kažkur gauti pinigų. Nadia visų pirma pareikalaus darbdavio sumokėti jai už išverstus tekstus, bet ir čia ji nieko nepeš. Tada ji kreipiasi į skolintojų už užstatą.

Vos jai spėjus išspręsti šią problemą, iškyla kita: žmogus, kuriam ji versdavo, bankrutavo ir pabėgo. Ji nebegali tikėtis, kad už vertimus jai bus sumokėta. Tuomet ji prašo skolintojo pratęsti grąžinimo terminą. Už tai jis paprašo netikėto dalyko – Nadia priversta parašyti skolintojo sūnėnui Mitko geresnį pažymį, nei jis vertas. Nadia atsiduria prieš tokį pat prieštaravimą, su kuriuo susidurė jaunasis vagišius, kurį ji mėgino išaiškinti filmo pradžioje. Šis veidrodinio atspindžio efektas paskatina Nadią susimąstyti: kokios priežastys pastumėjo tą berniuką į vagystę? Kodėl ji taip atkakliai siekė ji nubausti?

KINEMATOGRAFINIU POŽIŪRIU

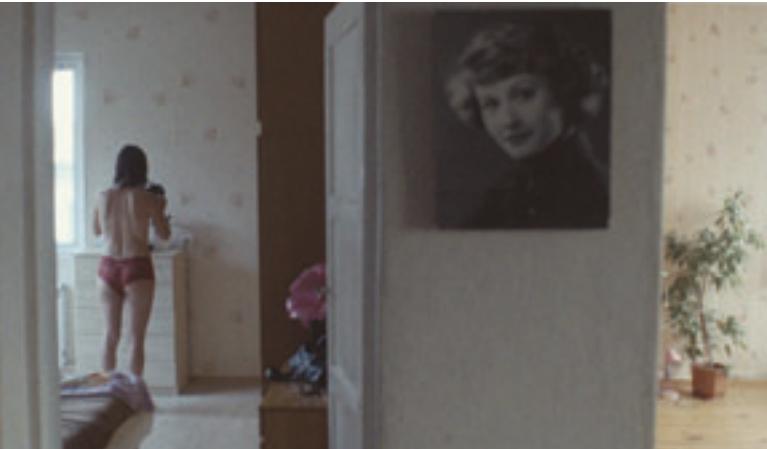
Urok (Pamoka) turi išraiškingų estetinių bruožų. Tai filmas, kuriamo mažai kalbų ir kuriamo žiūrovui pačiam tenka atlikti nemenką interpretacijinį darbą. Iš tiesų Nadia apsieina su labai mažai žodžių, ji néra labai iškalbinga, jos veidas gan neišraiškingas. Gestai, situacijos vienas po kito leidžia žiūrovui susidaryti vaizdą apie Nadios vidinę būseną, iprasminti jos velksmus ir, galiausiai, suprasti, kas vyksta, ką ji daro, ar tai, ką ji jaučia.

Todėl atrodo, kad filmo ritmas yra toks pats, kaip ir pagrindinės veikėjos: kartais gyvas, paveikus, einantis tiesiai prie reikalo, o kartais lėtas, sustojantis apmąstyti ar paabejeti. Šiuo požiūriu Nadią galima lyginti su brolių Dardenne Rosetta (Belgija, 1999) arba Thierry personažu Stéphane' o Brizé filme Žmogaus kantrybės ribos (Prancūzija, 2015): jie abu kaip Nadia susiduria su sunkumais ir stebi aplinką savo minčių neišreikšdami žodžiais. Tai kinematografinis stilius, kurį būtų galima vadinti dokumentiniu, padedančiu išreišksti socialinę kritiką, smerkiančią individualizmą, didesnį dėmesį pinigams, o ne moralinėms vertybėms ir idealams.

SVARSTYTINI KLAUSIMAI

Filmo pavadinimas *Urok (Pamoka)*, žinoma, yra aliuzija į pagrindinės veikėjos profesiją. Bet Nadios istorija ir jos finansiniai sunkumai skatina ieškoti kitų, subtilesnių, šio pavadinimo interpretacijų. Kaip dar galėtų būti interpretuojamas šis pavadinimas? Kas kam šioje istorijoje duoda pamoką?

Nadia – nevienareikšmiškas personažas, kuris kai kuriems žiūrovams gali pasirodyti antipatiškas dėl nelankstumo, humoro jausmo stokos, dėl aiškiai matomos savitvardos... Tačiau, priešingai, kitiems šis personažas gali atrodyti artimas dėl moralinių vertybų, garbingumo, dėl to, kaip susidoroja su sunkumais. O ką apie šį personažą manote jūs? Pavyzdžiui, ar manote, kad jos teisingumo idėja yra visuotinai taikytina?

Filme jvairiais aspektais gyvildenama skolos tema: Nadia skolingo bankui, paskui skolintojui už užstatą; tévas „skolingas“ antkapj savo žmonai; mažasis vagišius „skolingas“ pinigų klasės vaikams; darbdavys „skolingas“ Nadiai už vertimus. Skolos palūkanos – tam tikra prasme paslaugos kaina – savaime suprantama, yra ekonominio pobūdžio, tačiau kartais taip pat moralinio ar psichologinio pobūdžio. Ši moralinė kaina kartais yra milžiniška ir beveik prilygsta pažeminimui. Galų gale, skolininką su skolintoju ima sieti tokie santykiai, kad pirmajam tenka paklusti antrajam. Ar galite išplėtoti šį teiginj ir išvesti paralelę su valstybiu skolomis?

Anne Vervier

les grignoux

REŽISIERIAI: Kristina Grozeva,

Petar Valchanov

SCENARIJAUS AUTORIAI: Kristina Grozeva,

Petar Valchanov

VAIDINA: Margita Gosheva, Ivan Barnev,
Ivanka Bratoeva, Ivan Savov, Deya Todorova,
Stefan Denolyubov

OPERATORIUS: Krum Rodriguez

PRODIUSERIAI: Kristina Grozeva,
Petar Valchanov, Konstantina Stavrianou,
Rena Vougioukalou, Magdlena Ilieva

GAMYBA: Abraxas Film Ltd, Graal films ir
Little Wing

METAI: 2014 m.

TRUKMĖ: 105 min.

ŽANRAS: drama

ŠALYS: Bulgarija, Graikija

ORIGINALO KALBA: bulgarų k.

FILMŲ EMOCIJOMIS NUŠVIESTOS MŪSŲ ISTORIJOS

Europos Parlamentas džiaugiasi galėdamas pristatyti tris 2015 m. dėl LUX KINO APDOVANOJIMO besivaržančius filmus:

MEDITERRANEA, rež. Jonas Carpignano
Italija, Prancūzija, JAV, Vokietija, Kataras

MUSTANG (MUSTANGĖS), rež. Deniz Gamze Ergüven
Prancūzija, Vokietija, Turkija, Kataras

UROK (PAMOKA), rež. Kristina Grozeva ir Petar Valchanov
Bulgarija, Graikija

Šios trys daugialypės istorijos, kurios yra talentingu jaunu Europos režisierių atsidavimo ir kūrybiškumo rezultatas, bus rodomas per jau ketvirtąjį kartą organizuojamą LUX KINO DIENŲ renginį.

LUX KINO APDOVANOJIMAS

Kultūra atlieka esminj vaidmenj kuriant mūsų visuomenes. Atsižvelgdamas į tai, Europos Parlamentas, siekdamas pagerinti Europos filmų platinimą Europoje ir paskatinti Europos masto diskusijas ir debatus svarbiausiais visuomenės klausimais, 2007 m. įsteigė LUX KINO APDOVANOJIMĄ. LUX KINO APDOVANOJIMAS – unikali iniciatyva. Kadangi daugelis kelių šalių bendros gamybos kino filmų rodomi tik tose šalyse, kurios paremia kūrimą, ir retai platinami kitur, netgi Europos Sąjungoje, LUX KINO APDOVANOJIMAS trims Europos filmams suteikia retą galimybę – jie subtitruojami 24 ES oficialiosiomis kalbomis.

Europos Parlamento nariai balsuos dėl vieno LUX KINO APDOVANOJIMO nugalėtojo, kuris bus paskelbtas 2015 m. lapkričio 25 d.

LUX KINO DIENOS

**ŽIŪRĘK,
DISKUTUOK
IR BALSUOK**

@luxprize
#luxprize

LUX
PRIZE
.EU

LUX KINO APDOVANOJIMAS paskatino rengti LUX KINO DIENAS. Nuo 2012 m. LUX KINO DIENOS pristato tris į LUX KINO APDOVANOJIMĄ pretenduojančius filmus platesnei Europos žiūrovų auditorijai. Vyksiant LUX KINO DIENŲ renginiui kviečiame Jus patirti neišdildomų kultūrinių įspūdžių ir peržengti sienas. Nuo 2015 m. spalio iki gruodžio mėn. galite prisijungti prie visos Europos kino mėgėjų auditorijos ir žiūréti filmus *Mediterranea*, *Mustang (Mustangės)* ir *Urok (Pamoka)* viena iš 24 oficialiųjų ES kalbų. Nepamirškite balsuoti už jums labiausiai patikusį filmą mūsų svetainėje luxprize.eu arba mūsų „Facebook“ puslapyme!

PUBLIKOS PRIZAS

Publikos prizas yra pretenduojantiems į LUX KINO APDOVANOJIMĄ filmams žiūrovų teikiamas apdovanojimas. Pasinaudokite proga balsuoti už vieną iš šių filmų: *Mediterranea*, *Mustang (Mustangės)* ir *Urok (Pamoka)*. Visi balsavusieji dalyvaus loterijoje, o laimėtojas Europos Parlamento kvietimu galės vykti į Karlovi Varų tarptautinį kino festivalį 2016 m. liepą ir jame paskelbti filmą, pelniusį publikos prizą.